

İsmail GÖRKEM, *Elazığ Efsaneleri (İnceleme-Metinler)*, Manas Yayıncılık, Elazığ 2006.

EDİNME ADRESİ: Nailbey Mah. Vali Fahribey Cad. Huzur İş Merkezi Nu.: 1, Kat:
5/14-ELAZIĞ. Tel. 0.424.2371315)

İÇİNDEKİLER

ÖN SÖZ-I

ÖN SÖZ-II

GİRİŞ

I. ELÂZİĞ İLİNE AİT GENEL BİLGİLER

A.COĞRAFİ DURUMU

B.TÜRK TARİHİ VE KÜLTÜR TARİHİ BAKIMINDAN ÖNEMİ

- 1.Türk Tarihi Açısından Önemi
- 2.Kültür Tarihi Açısından Önemi

C.FOLKLOR, HALK EDEBİYATI VE ETNOGRAFYAYA AİT YAYINLAR

II.ELÂZİĞ EFSANELERİNİN DERLENMESİ VE YAZIYA GEÇİRİLMESİ

A.EFSANE DERLEME ŞEKLİ

- 1.Derleme Öncesi Mektupla Müracaat
- 2.Bizzat Gidilerek Teyple Tespit
  - a.Gidilen Yerler
  - b.Malzeme Veren kaynak Şahıslar

BİRİNCİ BÖLÜM

I.GENEL OLARAK EFSANE

A.KAVRAM ÖZELLİKLERİ

- 1.Sözlüklerdeki Tarifler
- 2.Ansiklopedilerdeki Tarifler
- 3.Türk Araştırmacıların Tarifleri

B.EFSANENİN ANLATMAYA DAYANAN DİĞER TÜRLERLE MÜNASEBETİ

- 1.Efsane-Mit Münasebeti
- 2.Efsane Masal Münasebeti
- 3.Efsane-Destan Münasebeti

II.TÜRKİYE'DE EFSANE ÜZERİNDE YAPILAN ÇALIŞMALAR

A.KİTAPLAR

- 1.İlmî Çalışmalar
- 2.Metin Neşirleri
  - a.Belli Bir Bölgeye Yer Veren Çalışmalar
  - b.Geniş Bir Coğrafi Sahaya Yer Veren Çalışmalar

B.MAKALELER

- 1.İlmî Makaleler
- 2.Metin Yayınlayan Araştırmacılar
- 3.Efsane Metnine Yer Veren dergiler

III. ELÂZİĞ EFSANELERİ ÜZERİNDE ÇALIŞMALAR

A.KİTAPLAR

B.MEZUNİYET TEZLERİ

C.MAKALELER

İKİNCİ BÖLÜM

I.EFSANE TASNİFLERİ VE İNCELEMEDE TAKİP EDİLEN YOL

- A.EFSANE TASNİFLERİ
- B.İNCELEMEDE TAKİP EDİLEN YOL

II. METİNLERİN İNCELENMESİ

I.DİNÎ EFSANELER

- A.EVLİYA MENKABELERİ
- B.KUTSAL KABİRLERLE İLGİLİ EFSANELER
- C.MECNUNLARLA İLGİLİ EFSANELER
- D.HIZIR-İLYAS vd. İLE İLGİLİ EFSANELER

II.AL KARISI, KAPOS (KEPOZ) VE CİNLERLE İLGİLİ EFSANELER

III.TAŞ KESİLME EFSANELERİ

IV.HAYVAN EFSANELERİ

- A.ŞEKİL DEĞİŞİKLİĞİ İLE İLGİLİ EFSANELER
- B.AÇIKLAYICI EFSANELER

V.YER ADLARIYLA İLGİLİ EFSANELER

- A.MESKÛN YERLERLE İLGİLİ EFSANELER
- B.YERYÜZÜ ŞEKİLLERİYLE İLGİLİ EFSANELER
- C.DİĞERLERİ

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

ELÂZİĞ EFSANELERİNİN MOTİF YAPISI

NETİCE

ELÂZİĞ EFSANELERİ (METİNLER)

I.DİNÎ EFSANELER

A.EVLİYA MENKABELERİ

- 1.Abdülvahab Gazi
- 2.Cemâl Abdal
- 3.Evliya Baba-I
- 4.Hasan Baba
- 5.Şeyh Ahmet Pekevi
- 6.Şarik-Şivan
- 7.Septi Hz.-I

- 8.Septi Hz.-II
- 9.Molla Kasım-I
- 10.Molla Kasım-II
- 11.Miyadınlı Mehmet Baba
- 12.Şeyh Hasan Efendi
- 13.Şeyh Ali Efendi-I
- 14.Şeyh Ali Efendi-II
- 15.Şeyh Ali Efendi-III
- 16.İmam Efendi
- 17.Asker Ahmet Baba
18. Beyzâde Hoca
- 19.Hamza Baba-I
- 20.Hamza Baba-II
- 21.Mehmet Baba
- 22.Hacı Abdullah Efendi

B.KUTSAL KABİRLERLE İLGİLİ EFSANELER

- 23.Sefkâr Baba
- 24.Topçu Baba
- 25.Evliya Baba-II
- 26.Şeyh Alâeddin Efendi-I
- 27.Şeyh Alâeddin Efendi-II
- 28.Şeyh Ali Efendi

C.MECNUNLARLA İLGİLİ EFSANELER

- 29.Deli Mehmet
- 30.Deli Mustafa-I
- 31.Deli Mustafa-II
- 32.Deli Mustafa-III
- 33.Deli Mustafa-IV
- 34.Deli Hakkı-I
- 35-Deli Hakkı-II
- 36.Deli Cevdet-I
- 37.Deli Cevdet-II
- 38.Deli Cevdet-III
- 39.Deli Mehmet-I
- 40.Deli Mehmet-II

D.HIZIR-İLYAS vd. İLE İLGİLİ EFSANELER

- 41.Hızır-İlyas ve İskender
- 42.Hızır (A.S.)-I
- 43.Hızır (A.S.)-II

II.AL KARISI, KAPOS (KEPOZ) VE CİNLERLE İLGİLİ EFSANELER

- 44.Al Karısı-I
- 45.Al Karısı-II
- 46.Kapos-I
- 47.Kepoz-II
- 48.Cinler

III.TAŞ KESİLME EFSANELERİ

- 49.Ejderha Taşı-I
- 50.Ejderha Taşı-II
- 51.Kırmızı Gelin Dağı
- 52.Kara Mağara Köprüsü
- 53.Hazine

IV.HAYVAN EFSANELERİ

A.ŞEKİL DEĞİŞİKLİĞİYLE İLGİLİ EFSANELER

- 54.Pepuk Kuşu
- 55.Keko Kuşu
- 56.Ayı
- 57.Köstebek
- 58.Dağ Keçisi ve Avcı

B.AÇIKLAYICI EFSANELER

- 59.Baykuş, Karga ve Serçe
- 60.Keklik
- 61.Moz

V.YER ADLARIYLA İLGİLİ EFSANELER

A.MESKÛN YERLERLE İLGİLİ EFSANELER

- 62.Taşça Yokuşu
- 63.Şefkat
- 64.Kurtdere
- 65.Obuz
- 66.Arındık
- 67.Baskil
- 68.Ağın
- 69.Süt Kalesi

B.YERYÜZÜ ŞEKİLLERİYLE İLGİLİ EFSANELER

- 70.Dua Dağı
- 71.Hazar Dağı
- 72.Çile Dağı
- 73.Kara Göbek Dağı
- 74.Karınca Kayası
- 75.Buzluk-I
- 76.Buzluk-II
- 77.Deve Gölü
- 78.Gölcük-I
- 79.Gölcük-II

C.DİĞERLERİ

- 80.Lânet Taşı

E K L E R:

I. KAYNAK ŞAHISLAR

II. SÖZLÜK

III-A. EFSANE DERLEME FİŞİ

III-B. ELÂZİĞ İL HARİTASI

IV. BİLDİRİLER VE MAKALELER

- 1.Hazar Gölü (Elâziğ-Sivrice) Üzerine Anlatılan Efsaneler (İsmail GÖRKEM)

2. Abdülvehhab Gazi'ye Ait İnanış ve Gelenekler (İsmail GÖRKEM)

3. Hasan Dağı ve Ali Dağı Efsanesinin Kaynakları ile Varyantları Bakımından Değerlendirilmesi (İsmail GÖRKEM)

4. Efsanenin Yapısı ve Fonksiyonu (Juha PENTİKÄINEN// Çev. İsmail GÖRKEM)

5. Ali Rıza Önder-*Yaşayan Anadolu Efsaneleri* (Pertev Naili BORATAV//Çev. Bekir ÜSTÜNDAĞ -Yay. Hzl. İsmail GÖRKEM)

BİBLİYOGRAFYA